

ఓం
నమఃసుమీభ్యః

మత ప్రభాకర } “యోగశ్శేమం వహన్యహం” { తృతీయ
గ్రంథమాల } (భ గ వ త్తీ త) { మఁచి

భ గ వ త్తీ త .

(బ్రహ్మశ్రీ) ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి
ఉపన్యాస సారము.

చిత్తూరుజిల్లా పాన్నగ్రామస్థుల ద్రవ్యసహాయముచే
ప్రచురింపబడినది.

హిందూమత సం॥ ౧౯౫౧, ౫౨, ౫౩, ౫౪, ౫౫, ౫౬, ౫౭

195,58,85,022 రూ॥

మొదటి పూర్వ.

శ్రీరాఘవప్రసాద ముద్రాక్షరశాల, రికృ.౨౦.

కాపీరైట్.

1921.

(మొదట 0—2—0.

యోగక్షేత్రంపహామ్యహం. (శక్తవంశం).

భగవత్ప్రీడ.

భగవచ్ఛ్రీతము గమనించ దలచినపుడా పురుషు
నొకక్షేత్రునిగా బోల్చుకొనరాదు. ఆతడుఋరబ్రహ్మము. బ్రహ్మమునకు
శరీరములేదు. స్వరూపములేదు గుణములేదు పరిమితిలేదు. స్థలనిగ్గే
తములేదు. అట్టిఋరమాత్మదృశ్య పంపంచమండలతర్యామియైయుండు.
ఆతనిశక్తిచేతనే ప్రపంచమచేసి గుణముల గోచరించుచున్నది ఈస
మత్తరూపములతనిమహిమచే నేర్పడెను. ఆతనిమత్తవస్తుభూలముల
కాఛారిబూతుడయ్యు నంత ర్యామియయ్యు నాయాపస్తువులకు వృత్తి
షియములకు కారణుడయ్యు, తానుమాత్రము, మూర్ఖుడెందక చెప్ప
టివలె నూర్జములకెల్ల నూర్జువు ఘోరములకెల్ల ఘోరమై సర్వ
వ్యాపియైయుండు వేదాంతపథులందీచూటలు, చిత్రముగపలుకబడి
చుండినను, సామాన్యరూపపులకు యుక్తిసుభవదిహితములై మన
స్సునకందనివై యుపచర్చింపఁ బట్టమునను ప్రయత్ని విశేషముచే
భగవత్ప్రీడలందుగల తాత్పర్యముబోధపఱచుకొనిననొక, కొంతవరికు
ఋరబ్రహ్మతత్వము విశదముకాగలదు. నిరాకారుడగు బ్రహ్మమునకు
ఎనిదిదిసాధనములుండినగాని ప్రపంచమును సృజించుటకు హేతులేదు
ఆయమ్యోగి అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము మనస్సు బుద్ధిహృదయ

కారమనెడి యెనిమిదిసాధనములు అష్టవక్రతులనెడి నామముల
 చే సాధములై కలుపుచుండునని, బుద్ధిమంతు లూహించెదరు. నేను
 అనెడియుక భావముజుచ్చించిది ఒకవొక పనిచేయజాలడు. అదేలహా
 కారమనబడును. ఆయహంకారముచేనొకపనిచేయుటకు ఆలోచనము
 కలుగును. అదేసంకల్పమనబడును. ఏకధముగ జేసినచో నాపనినెరవేలు
 నో అట్టివిధమును శిష్యులచిసపుచ్చె. పరిపూరింభవ గును. అదేబుద్ధి
 యనబడును. ఆకార్యమునకుపరికరములు, పంచభూతములు కావలసి
 వచ్చును ఇదియన్నియుకలిసి, అష్టవక్రతులనబడును. అష్టాము
 సందు ఈయెనిమిదివక్రతులు స్పృశినియై నుకల్పి పడెనని సిద్ధాంత
 ముచేయవలెను. అష్టవక్రతులందు బ్రహ్మము అంతఃకర్త సం
 పూర్ణమై యంతఃకర్త యంగుండుకొనివసెను ఈ వక్రతుల
 కిది హేతువు. అది, దిన్తకూడికలచే ననేకవిధములగు శరీ
 రము లేదు. మును. ఈశరీరములందును బ్రహ్మమున్నాపించియుం
 దనచి యంతఃకర్త పొందవలెను. శరీరములు పట్టుచు, మరుగుచు
 నెక్కించుచున్నను, గూఢముగావిద్యలందు బ్రహ్మమొకటిగా నేయుండు
 ను, ఎల్లవిద్యలన, నూలు సంచించుటకు బ్రహ్మమునకు శక్తియుండ
 వలెననుట యుక్తమైనది. ప్రతిశరీరమునందు, నెండియుండినబ్రహ్మ
 ముయొకటి భాగము పుడవబడుచుండును. ఒకగొప్పకర్తనుండి స్వ
 తంత్రములు కలుగజేయుచుండు ఆ కర్తాధిగమనకు గాఢముగ శక్తి
 రూపముగాని కలువగాని, మునుగాని, సాంక్షికముగాని శక్తిగాని
 లేదు. అలక్షకూర్త, అలక్షకీర్తన స్వైరముగాను ప్రాయుండుగోచరింప
 జాలదు. గాఢముండి కీర్తననన్వేషకములన్నియు తొగిరాగిగా
 జగ్జబడినపుడు మొదటివ హిమయు, శక్తియుకల్పననటకు సుచియ
 ములేదు. అందున ప్రపంచములకు కలిసియొకే కాన్వము.

భారతీయోజనము సలిపినపుడు ఒకేపథము ద్రోహి-నపుడు అదిరాజు
జాబయై ఆ జేభగవదుద్దేశమై అదే. ఘోరమై సమూహవిజయము
చెందుచుండును. పదుగురిలో, దేవుడు, నమనామెతజనించుటకు
కారణమిదియే. హిమదికొ' పనియందు ధృఢములిగినపుడు ఆపని
భగవదుద్దేశముగానేగ బడినదని యెల్లచెప్పుచుంటిమో, అటులనవ
డో మొకపుకముడు పెక్కుజీవుల నొకటిగ జేర్చి యొకపనియందు
నియమించి వారిచేనొక కార్యముజేయించినపుడు ఆపుకముడు భగవ
త్కథాపితేషముకలీయున్నాడని యంగీకరి సుటన్యాయమైయుండె
ను. అట్టివాడియన తారపుగుడుడంబడుచు అట్టిపుగిషునందే భగ
వంతుడు ప్రత్యేకశక్తిచే బ్రవేశించెనని చెప్పుదుము. ఏమహాపురు
షుడు పశుమక్షిక్రిమీటములు మొదలకొని మానవశ్రేష్ఠులగు మహా
రాజులనరకు సమస్త ప్రీతికరుల శాశ్వతానుభవదాతలై వన్నెక
కెక్కునో ఆరి పరిపూర్ణ సమావతారిమని బుద్ధిమంక తానొంచు
చుండును. ఆయన తారిపుగిషుడు పరబ్రహ్మయైతెక్కిన పార్థిభాగ
మే మైయుండిగాని, కొంత విడిచివచ్చినవాడుగానుండిడు. అతడే
శ్రీకృష్ణుడు.

శ్రీకృష్ణగీతావ్యవశ బహువిచిత్రము. అధ్యాసకులు దుష్టా
హ్యము. మనోబుద్ధులు పోరాటమును, జ్ఞానాధ్యాసములకు వ్యందయు
ర్థమును పాపములకు బడపాకిమను కలిగించును. ప్రకరికామము
పూర్తిచేయరాని మనోరథములిడంపు. మోక్షస్థితిని బాలకుడు
కృష్ణచర్యలు అటలరతెచుండు. అధ్యాసకులు మోక్షిమార్గముల
వలెయును ఉత్తర్యులకు అన్యాయముల నలెనుండు.

శ్రీకృష్ణుడు సర్వాద్యులకు ప్రమాణము కలవులతోలెవి,
ఆయమ్యై కాపాడెను. సర్పముతో స్నేహ మొనర్చి కృష్ణార్పణమున

బీరుమలొసంగి తనపాదములయొక్క చిహ్నమును, ఫణిఫణాగ్రముల
 నలంకరింపజేసి గరుడునివలన భయములేనట్లు వరం చెప్పను. వేలకొల
 ది గోపబాలుఁలతో నాటలాడి యాక్రీడలనులోకమందెల్ల ప్రసిద్ధ
 స్థితివాటినిగాజేసెను. దుష్టలసంహరించి శిష్టలరక్షించెను. మహారాజు
 లకు ముత్రివలెనుండి రాజ్యశంక్రముల నడిపించెను. సోమరితనము
 వహించి వేదాంతోక్తులబలుకుచు దేశదరిద్రమనకు మూలకారణ
 లగునట్టి వారలకు కర్తవ్యమునుదేశించి, రణరంగముఁపురిగొల్పి
 తమతోపాయము గల్పించెను. ముచికుందాదిభక్తవసులకు ముక్తిని
 సంపాదెను. సూర్యుడోకేపథమగు కాంతియశక్తియు కలిగియుండియు,
 గాఢాంధకారబంధురమగు రాత్రియొక్క చివరభాగమందుదయించి
 నపుడు బాలునివలెను, మధ్యాహ్ననమయమువచ్చుసరికి యువకుని
 పలెను, గోచరించుచుండమున, బ్రహ్మమొక్కటిగానుండియు మహా
 ఏగాయా మోహితుడగు జపునకు సాక్షాత్కరించినపుడు ఆప్రథమదశ
 యందు బాలునివలెను క్రినూనుభవానంతరము ప్రచండమూర్తాం
 దు' పలెను గోచరించుచుండును ఆబాలబ్రహ్మముయొక్కలక్షణములె;
 బాలకృష్ణునియొక్క క్రీడారూపములయ్యెనని యాకథయొక్క ము
 బోధైకము. సాక్షాత్కరించిన బ్రహ్మముయొక్క ప్రథమదశయే కృష్ణ
 నియొక్క బాలకీడలని బాగుగజ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. మోక్షా
 భ్యాసియగువానికి ప్రథమసాక్షాత్కారము కలిగినపుడు, ఆబ్రహ్మము
 ఆయబ్యాసితో. నెలులవర్తించునో లచరింలే క్రీకృష్ణునియొక్క
 బాలకీడలని విరిగిగ్రహించవలెను.

క్రీకృష్ణుడు పితృముగ గోపికలతోనాడుకొనునట్టిదియే; బాల
 క్రీడయనిలోకమెరింగియున్నది. బ్రహ్మనిద్యాభ్యాసకులుబ్రహ్మలోగలి
 యుటకు యత్నించుటచే పతిసమాగమముకోరిన వతులు...

చనుచుండుదురు. స్త్రీలు తమ యింద్రియబలమును స్వేచ్ఛగబోసీయక
 వెనుకకు నుల్లించి యాశక్తినంతయు పతినిమిత్తిము విని యోగించు
 చందమున మోక్షాభ్యాసకులగు జీవులు ఇంద్రియ వ్యాపారములను
 జాహ్యమున సంచరింపనీయక తోనికీదిక్కుచు బ్రహ్మమునందు లీనము
 చేయుచుండుదురు. ఇటుల నింద్రియములను రక్షించుకొనునట్టి స్వభావము
 గలవారగుటచే నట్టియర్థమును బోధించెడి నామములచే భక్తులువ్యవ
 హరింపబడుచుండుదురు. గో-అనగా ఇంద్రియము ప-అనగా రక్షించుట
 (పా) అనెడిభాతువు వ్యాకరణ సూత్రముచే పి యనెడి రూపముగా
 మారును. అపుడు గోపీయని యేర్పడును. అనగా నింద్రియములను
 రక్షించుకొనుట యనెడి యర్థమగును. అట్టి పనిచేయుజీవునకు గోపికా
 యనెడి నామము బిరుదమువలెనుండును. సర్వాహంకార మమకార
 ములు విడనాడి సమస్తప్రాణమును పతికై యర్పించెడి స్త్రీవలె, నీ
 యభ్యాసకుడు భగవంతునికై శరీరమర్పించుచుండె గాన సతిడు పౌరు
 షకహీనుడై స్త్రీయనబడుటకు సందియములేదు. అభ్యాసకుడగు ధీమ
 తు గోపిక యనెడి నామమునకు తగియుండుటచే, నాతడు గోపికా స్త్రీ
 యనబడును. వేలకొంది యభ్యాసకులు బ్రహ్మముకై పరితపించుచుం
 దురు గాన అబ్రహ్మము అందజీయండుకంటె నాగోపికా స్త్రీలయందే
 ముందుగ నాక్షాత్కరించి సంచరించుచు క్షీడించుచుండు. జీవజాక,
 మతస్థుడుగా నుండినపుడే; బ్రహ్మముకలడని యెఱిగి తదభ్యాసకుడగును.

ఈ యభ్యాసకు, డమతమునజన్మించెనో ఆమత మతనికి తల్లి
 యనబడు ఆ బాలింత- (మతము) తనవిడ్డలకు= (గోపికా స్త్రీలకు)
 మోక్షము కలుగక పోయెనేయని యనేకవిధముల విలపించుచుండును.
 ఆమతముయొక్క మొలలు, వినినబ్రహ్మము బాలింతను సమీపించి
 ఆయమృతరసము నీ యదు లేదాయన-నీవిడ్డకు నీవద్ద పాలులేవా

యని=నిన్ను నీవు మఱచుటతగునాయని, నీయొద్ద దాచియుంచబడిన పాలిండ్లలో నుండునది పాలుకాదాయని పరిహాసమొనర్చి బిడ్డకు పాలు కుడుపుడని హెచ్చరించుట విధియై యున్నది మతస్వరూపిణి యగు తల్లితనబిడ్డలకు అమృతరసమునిచ్చి పోషించునిమిత్తమా భగవంతుడామెకు రెండమృతకలశములనొసంగెను. అవియే స్త్రీయొక్క స్తనద్వయము. అవియేజీవులకు మోక్షరసముత్రాగనిచ్చెడి వేదములు

పాలిండ్లు రెండుభాగములుగా నుండినటుల వేదములు రెండు భాగములగి నుండు. కర్తకాండమనియు జ్ఞానకాండమనియు వేదము కాండద్వయాత్మకమయి విలసిల్లు. ఈకాండద్వయమే; వేదభాగమని యు, ఉపనిషద్భాగ (వేదాంత)మనియువిలువబడుచున్నది. శిశువుజనించిన వెంటనే చేయబడునట్టి జాతకర్తములో “దక్షిణస్థనం ప్రతిభాష్య”యనెడి వచనమున ముఖ్యముగ దక్షిణపాశ్చ్యమునుండండెడి స్తనముమాత్రము బిడ్డచే నుట్టించబడవలెనని సూచించబడెను. ఉత్తరపాశ్చ్యమునందలి స్తనము పిన్నుట త్రావబడవలసియుండునని యర్థము స్ఫురించుచున్నది వేదమండలి యుత్తర (క్షాన) కాండమొల క గ కాండాను భవానుత్తరము స్మృతీవబడవలెనని విధాయకమైయుండెనో, అటులనే స్త్రీయొక్క స్తనద్వయ మందుత్తర స్తనముపిన్నుట స్ఫులింపబడవలెనని యుండటకుకారణమైయుండె. వేదము స్తనస్వరూపమనియు వేదరసము స్తస్వరూపమనియు స్తనద్వయము కాండద్వయాత్మకమగు వేదస్వరూపమనియు, చంటిబిడ్డ మోక్షార్థాభ్యాసయగు గోపికయనియు, స్తస్వముత్రాగుటచే కలిగిన సుఖానుభవము బ్రహ్మప్రాప్తియఁయు సరిపోల్చుకొనుచుండవలెను. ఓతెల్లులాగా! మీబిడ్డలు దొడ్లవారలగుటకై కోరితరేసి ఎక్కడనో, వెనక, మీవడ్డగలపాలనే త్రావుడఁ సూచించుటకై క్షీణస్వరూపమున నవతరించినపరబ్రహ్మము

తేగలను ఆవులపైవిడచెను ఆవులన గా=వేదములు. లేగలన గా=జేవులు,
శ్రుతులగమనించి జేవులువర్తించ వలెనని తాత్పర్యము పరబ్రహ్మము
వేదములచేతనే తెలియబడవలె నని ప్రజలకు బోధించుటకై శ్రీకృష్ణుని
దీవిధమున క్రీడగావించె. బ్రహ్మము సర్వాంత గామి యనెడి సిద్ధాంత
ముద్రజలకు ఉదాహరణ రూపమున వెల్లడించుటకై శ్రీరమనెడి పదా
శ్లము గ్రహింపబడెనని యెఱుంగవలెను శ్రీరముస్వరూపమందు తెల్ల
గను కుచియందు తియ్యగను స్వర్ణమునందు ద్రవముగను గోచరిం
చున్నను దానియందు తెల్లగాగాని రుచ్యముగాగాని ద్రవముగాగాని
లేనట్టి ఘృతమనెడివస్తువు ఎటులవ్యాపించియుండెనో అటులుబ్రహ్మము
సర్వభూతాంతగామియై యుండెనని స్పష్టము చేయబడినది ఈక్రీడ
పద్యములచేపై తాత్పర్యముతయుచివేకుండదు గ్రహించెదకు గాక!

భాగవతం దశమస్కంధం పూర్వభాగం.

బాలురకు బాలులేవని । బాలింతలు మొరలుపెట్టవక పకనగి
యా । బాలుండాలమునేయును నాలకుగేవులను విడిచెనంభోజాక్షి ।

ప॥ మణియు నాకుమారి శేఖరుడు కడటకైతవంబున దొంగ
బాడల గ్రీడింప గోవికలోపికలులే యశోద-పాపజని యిట్లంది.

ఇందు శ్రీకృష్ణుడు కుమారుడనియు కైతవదశయందున్న వా
డనియువర్ణించబడినది యకావనిశి భించినగాని యేపురుషుడైనను
కామలోలుడై స్త్రీలను వాంఛింపజాలను. కృష్ణుడు బాలుడగుటచే గోపి
కలంబూడి ప్రేమిండుట కేవలములో కానుభవసంస్థము ఇక వాస్తవమే
మన? గోపిలుబ్రహ్మ విద్యాభ్యాసకులనియు సతులునర్హునియువ్యా
పారిములను కలులకర్పించినటుల వారుసర్వకర్మములను బ్రహ్మస్థులు
గజేయుచు గోపిలనెడి స్త్రీలుగా వ్యవహరింపబడిరనియు, బ్రహ్మ
మండలనిక్రీగల, ముముక్షువులు పరపూర్ణబ్రహ్మనిదమును బొ-

బాలక మాతాన్వేషణము సేయఁచుపరితపించుచుండ బ్రహ్మముదయాభి
 శ్చంద్రవారిల నుద్ధరించుటకు జూపునట్టిమార్గములేకృష్ణబాలక్రీడలనియు
 సిద్ధాంతమగుచున్నది. బ్రహ్మనుభవానంద సంపాదనార్థముయత్నించు
 నట్టిప్రారంభదశయందు బ్రహ్మస్వరూపముస్వోముగఁగూడ కాలముగోచ
 రించును. వెంటనేమరి గుపడును. అపుడుభక్తునియొక్క తాపమునకుపరి
 మితియుండదు. “బ్రహ్మమా? నీవియోగమునకు తాళిబాణము నీవె
 చటదా? యంటివి ఇంత దొంగతనమేల నన్ను వదలుటన్యాయమా?”
 యనిభక్తుడు విలపించుచుగడును. అపుడుభక్తుడు కేవలమజ్ఞానివలెనటం
 చును. ఆ బ్రహ్మముయొక్క లక్షణములులుండునని గ్రహింపలేకపోవును.
 అనిమయమున బ్రహ్మమువాని యజ్ఞానమును నశింపజేయసమకట్టును.
 జ్ఞానభక్తులను డి బయలుపెడలిన యవివేకమునంతయు బ్రహ్మమనే
 కిషిభముల ఖండించును అట్టిపనులనే శ్రీకృష్ణుడు బాలక్రీడారూపమున
 లోకమునకు వదజల్లెను.

క॥ అడ-జగదీశ్వర పెరు! గోడకనీసుతుడుద్రావిణ్ముకయించుకతా!
 గోడలి మూతంజలమన! గోడలు ముచ్చనుచు నత్తిగొట్టెలతాంగీ॥

భక్తుడు జగద్విషయమాలందు జిక్కుపడకుండ దప్పించుకొను
 ట్లకై ముఖ్యముగ యత్నించుచుండ వలెనని శ్రీకృష్ణుడిపద్యముచేసూ
 చించెను. తానుచేయుచున్నాననెడి కర్తృత్వము వహించినపుడు, ఆ
 కని ఫలములేనని భ్రానకుదుఃఖము వాటిల్లుచుండును. నిమిత్తమా
 త్రిముగతాను జేయుచున్నాననియు ఆఫలము పరులనిమిత్తమనియు
 భక్తులుగమరించి చేసినచో ఆకార్యమయొక్క ఫలమును బుద్ధిహీనత
 చేపరులు చెడుగా వినియోగించినపుడు పీనిమిత్తము చేసినపనిని
 భంగవరచుట పీకున్యాయమా యనిభక్తుడు పరులనడుగవచ్చును.
 మీప్రారాధనచెడుగానూడి నప్పుడు నేనేమిచేయగలనని భక్తుడుప్రశం

చమునుండి విడిగా నుండవచ్చును. అటులగాక తననిరుత్తమే యొక పనిని జేయుచుంటినని తలచి అది విఫలమైనప్పుడు దుఃఖపడనేని దేవుడతనికి దూరమగుచుండును. కృష్ణుడు పెరుగునంతయు త్రాగి అందుచే కలిగిడి కిష్టమునంతయు తప్పించుకొనుటకై యింటి కోడలి యొక్క మూఱికి కొంత పెరుగునుపూసియిటులనే ఓభక్తుడా; నీవేపని జేసినను దాని నితరులగుండ జేసితివేని నీవు దుఃఖమునుండి తప్పించు కొనగలవని యీశ్రీడను గావించెను ఓ భక్తుడా; బ్రహ్మము గోచరించునట్టి వాడుకాదు, గనుక పుష్పమునుగాని ఖలమునుగాని యన్న మనుగాని స్వయముగ దేవుని కర్పింపజాలవు. నన్ను ప్రధానముగ జేసికొని మానవులగుండ నన్ను సేవింపుము. ఆపలమును నేనేపాండెదను. కొడుకులను కోడళ్లను నిమిత్తముగజేసికొని నీవే పనిజేయుచున్నను తత్ఫలమునంతయు నేనే యనుభవించుచున్నాను. కాని నీవు దిగులాండకము. అనికృష్ణుడు బోధించెను.

క॥ వేలుపులలె నాకంలెను! వేలుపుమతి యెవ్వడనుచు విడిచినగిమా! వేలుపుగోడలపైనా! హేలానతి నీతినూజు డెంగిలి జేసె॥
భా. ద పూ.

సర్వవ్యాపకుడను, అనంతశ్రీస్వరూపుడను, అదృశ్యుడను. నగుపరమాత్మైక్యముకలక్షణమును మనస్సేగ్రహించుటకువీలులేదు గనుక మనోగ్రాహ్యములగునట్టి ప్రతిమలనునిర్మించుకొని భక్తులు పూజించుచుండును. ఒకపుడుభక్తుడు భక్తిపారవశ్యమునతానునివేదించునట్టి పదార్థము విగ్రహము స్వీకరించుచున్నదాలేదాయని సంచే హించుటయు తటస్థమను తన్ని వారణార్థము విగ్రహముభగవంతుడుకాదనియు, నీవిగ్రహమునందు భగవంతుడగు తనయొక్క శక్తినిండియుండెననియు అట్టశక్తికిగ్గిన తాను; విగ్రహమునకు నివేదించి

న పదార్థమునంతయు భక్షించగల నినియునూచించుటకై ఆవిగ్రహమును కృష్ణుడు ఎంగిలిజేసెను. అనిగావిగ్రహము నిమిత్తము నినేడించబడినట్టి యన్నమునంతయు నీవిధముగ నేనే భుజించు చుండునని చూపెను.

క॥ వెన్నదినగవాడగనిచూ॥ పిన్నది యడ్డంబువచ్చిపిటిదికిదివియక॥ జన్నొడిసిపట్టిచీతను॥ చిన్ని కుమారుండెయితడుశీతాంశుముఖ॥

క్షీరమువంటి ప్రపంచమునుండి వెన్నవంటి విషయమును అనుభవించుటకై జీవుడు సిద్ధపడుచుండును. అదియే తనకుసుఖహేతువని భ్రమించుచుండును. ప్రారంభదశలో భక్తుడు సైతము జగత్సుఖములుతనకు లోపముకాకుండునటుల గోరుచుండును. జగత్సుఖమునిరసింపబడనిది దైవసాన్నిధ్యము లభించుట దుర్లభమని బోధింపదలచి శ్రీకృష్ణుడు వైషద్యప్రకారము క్రీడను గావించెను. అనగా సంతారరసమగువెన్నను భుజించుటకై భక్తుడుజాగ్రతపడుచుండుటను, కృష్ణుడుగని తద్రసముభుజించుటచే భక్తుడు కామక్రోధాదులకులలో నగుననియెంచి ఆసుఖమునుండి భక్తునిదూరముగ జేయనెంచి యావెన్నను కృష్ణభగవానుడుభక్షించెను. అంతభక్తుడు నిజముగ్రహింపలేక ఓదేవాభక్తుడనైననాకు నిట్టికష్టములుకలుగుచుండ నీవెక్కడనుండివి నాగతియేమి. నేనుసంపాదించిన జగద్రసమునాచే యనుభవంపబడక మునుపేదానిని నీవుభంగముచేసినచో నేనేమి చేయగలను నీభక్తుడు కష్టమనుభవించు చుండనీవుతూష్టింభావము ఎహించుట భావ్యమూ యని యజ్ఞానవశమున పిన్నవారివలె దేవునియడ్డగించును. కృష్ణుడితని యహవమును నశింపజేయదలచిఓభక్తుడా! నీవుబ్రహ్మవిద్యాభ్యాసకుడవుగదా? బ్రహ్మవిద్యకర్తకాడనునియు, జ్ఞానకాండనునియు కాండవ్యయా తక్మమయిబ్రహ్మవిద్యాస్వరూపిణియగు నీ యొక్కతనదవ్య

మమువలె భాసిల్లుచుండెనని! నీవిదివరకే యీచంగతి గ్రహించి యుండియు “నకర్తగానప్రజయా ధనేనత్యాగే నైకేలమృతత్వ మూ నశః” అనెడివచనము ననుసరించి జగత్పుట్టమును విడువజాలక దానికై యడ్డపడుచున్నావేమి? ఇది నీకుతగునాయని వేదస్థానమగుస్తోత్ర ద్వయమును పట్టకొనిపై సిద్ధాంతమును శ్రీకృష్ణుడు జ్ఞప్తిజేసెను.

క॥ చేబంతి తప్పకుడెనని । ప్రాబల్యముతోడవచ్చి భవనము వెనుక॥ మా బిడ్డజలకమాడగ॥ నీబిడ్డడువలువదెచ్చెనె తుకతగునే

అజ్ఞానముచేట్టిబడిన భక్తుడు బ్రహ్మవిద్యాభ్యాసముడై బల త్కారముగ, నజ్ఞానమును దూరముగ బెట్టి యాత్మవిచారము చేయ చుండును ఆత్మారాధనము తుణకాలమువిడిచి ప్రపంచమును జూచె నేని దూరముగనుంచుబడినట్టి యజ్ఞానము వెంటనేయతని నావరించు చుండును. భక్తునిరక్షింపదలచిన శ్రీకృష్ణుడు దూరముగనుంచబడిన యజ్ఞానము తిరిగితనభక్తుని నావరించకుండుటకై దానినెత్తుకొని పోవుటకు సిగ్గుముగనులగిననుచుచునీక్రీడనల్పెను. దేహభిమాన ము నశించినది మోక్షముచేకూటదు. దేహమండలి యభిమానము చేతనే జీవులువస్త్రములు ధరించుచుందురు. బాహ్యచిహ్నములగు వస్త్రములు విడిచిపెట్టిపడు దేహభిమానము నశించినట్లక్షితివచ్చె నని లోకముగ్రహించును. మనోపకారములు లేనివాడై సర్వసంకల్పములేని సుప్త అహంకారమమకారశూన్యుడై యుండినగాని యట్టి యాంతరంగికపైర్వాల్యము జనించినగాని బాహ్యప్రపంచము ను లక్ష్యముటక గోచిగుడ్డనుసయితమువిడువగల్గి యుండలేడు. ఈతని పరిపక్వస్థితి గనునించుచు నతనిధనసత్త్వాదికమును భగవంతుడపహరించుచుండును. జీవుడపిండాండ స్వరూపియగుటచే నతడు దేవునకు చేబంతి తప్పకుడెనని యెఱుంగవలెను.

ఆచేబంటియగు పరమభక్తుడు పడిపోవుచుండెననెడి సెఱమున కృష్ణుడుగోపిగృహమున బ్రవేశించెను. అభక్తుడుగృహముయొక్కలో పలిభాగమున స్నానము చేయుచుండెను. అనగా నితరులకు తెలియకుండ దేహభిఘ్నమున హితుడై తిత్సూచనార్థము అజ్ఞానమనెడి వస్త్రమును దూరముగనునిచి స్నానము చేయుచుండెను. స్నానమున నమృత సరో వరమున మునుగుట. అమృతముచే తడుపబడినపుడు అతనికి అమృత త్వమేగాని వృతత్వము లభించదు. ఈవిధమున నమృత పదవి నధిష్ఠించుటకునుండెడి భక్తునిగన దూరముగనుంచబడినట్టి అజ్ఞాన వస్త్రమును శ్రీకృష్ణుడపహరించెను. ఇదిదేవుడై నవానికి విధిక్మత్యము.

కి. గొడుగులులేరని యొకసతి కడువగ వగదన్న మగనిగానై కొనినకి. గొడుగులుకలిగెదరననై బడినాడిదినినము శిశువుపనులే లల్లి.

ఒకభక్తుడు తనకుజ్ఞానోదయముకలుగలేదే యనగా తనకు జ్ఞానమనెడి పుష్కరుడ ప్రకాశలేదేయనిదుఃఖించుచుండెను. అపుడతనికి దారిజూపుటకై దేవుడొక గురువును బంపినీవుదేవుని భజింపుమని బోధించునట్లుల జేయును. స్త్రీయెటుల ప్రతిసంకల్పమును ప్రతికార్యమును ప్రతిఫలమును యింతయేల సర్వశరీరమును తుదకు ప్రాణమును పణిని మిత్తిమర్పించుటకు సిగ్గుమగ నుండునో, అటులనే భక్తిగా! సీమ సుభగవలతుని పతిగానెంచి సతివలెవర్తింపుము అనగదవుచే బోధింప జేయును. ఒకపుడుదేవుడు స్వయముగ తానేభక్తుని సమీపించి లేదాస్వప్నమున నతనిదేరి “తనను మగనిగానైకొని సేవించినపుడు జ్ఞానమనెడి పుష్కరుకలుగగలడని, యపదేశించి వెల్లెను. ఈస్థితిని శ్రీకృష్ణుడొక క్రీడగాజేసెను.

క॥ మగువా నీకొమరుడుమా! మగవారటు పోవజూచిమంతన
మానకు॥ దగజీరిపొందగడిగెను! జగములమున్నిట్టిశిశువు చదువం
బడెనే!

ప్రతిజీవుడును రెండుచార్తముల నడుచుచుండును ఒకటి సన్దా
గము రెండవదిదూర్తాగము సద్భుద్ధిచే సన్దాగముగనుదుర్భుద్ధిచే మ
మాగముగను పర్తిచుచుండును. ఆ రెండును సద్భుద్ధి దుర్భుద్ధులు
జీవుని స్త్రీగాతేసికొని ఆ రెండునయిర్చు భర్తలుగానేర్పడియండెనని
యెంచవలెను. ఏలనన నాబుద్ధులు చెప్పినటులనే జీవుడు సంచరించు
చుచున్నాడు. సాధారణముగ దుర్భుద్ధి యనెడుపతిని జీవుడు ప్రియ
భర్తనుగా భావించును. యెల్లప్పుడు దుష్టభర్తను నిడనాడి యుండడు.
జీవుడు దుర్భుద్ధితో సంచరించువేళల సద్భుద్ధియనెడుభర్త దూర
ముగనుండి సమయమువైచేచియుండును జీవుడెప్పుడు దుర్భుద్ధిచే
కలిగిన కష్టములచే, నష్టమై దుష్టబుద్ధిని విడినాడుటకు సిగ్గుపడి తెలు
పైగానక యోచించుచుండునో, అపుడు భగవంతుడు సద్భుద్ధిని
ప్రేరేపించి సత్కార్యముల జేయింప మొదలెంచును. 'జీవుడా నీమష్ట
బుద్ధి నన్ను విడిచి యెచ్చటికో పోయినదికదా.' శ్రీశ్రుముగ నానకు
రిచ్చు. నన్ను పొందుము! సఖింపుము! అని సదుచితముగా
చుండుట లోకభర్త మేయగును. యెచ్చట సద్భుద్ధియొక్క సగౌరవ
మును శ్రోతృభువు ధరించెనని యెందుకొనెనపుడు ఏద్యాభాసము
నీతిలోభక్షయ్యముండెననుటకు సందియములేదు.

క॥ వెలవయొక శిశునిదింపగా! నెక్కగల్గిన వెలువనీడ్చి నేటగు
తేలుచి గణపించి నీకుమారుడు, వెలుచునది పరచెనగుట! హితకు
సాధిన్!

అప్పుకప్పుడు భర్తను భగవంతుని విషయమె జ్ఞాగతతేని

వాడై ప్రపంచమున నన్ని నిదురబోవుచుండును. ప్రపంచమే తనకు సుఖకరమని తలచుట యజ్ఞానమగు. గాన నది నిద్రయని వర్ణింపబడినది. భక్తవాత్సల్యమున, నతని రక్షింపదలచి దేవుడతనిని నిద్ర నుండి మేల్కొల్పుట విధియగును. అజ్ఞానమనెడివస్త్రమును దేహమునకు గట్టుకొని నిద్రించుట తగదని దానిని : ప్రియేయట దేవునకు పీఠికాదని వివేకులెవరును పఠుకజాలరు. ఎస్త్రమును విప్పినప్పుడు దేవుడి క్రిందిఁగమున భక్తున కుపదేశించుట భావ్యము ఓజేవుడా నీవు ఉత్పత్తిస్థానమగు—ప్రకృతిస్థానమగు జీవునియొక్కజన్మమునకు కారణమగు యోగస్థానమునుపూజించుచుంటివా! అది రత్నమువంటిదని కాబోలు! కిష్కిరేట్టే? అదిదేవరహస్యమనియూ నీయూహ? నస్త్రముచే బిగించితివి! నిర్మలానందమును వీడి సర్వకర్మములకు మూలమగుట్టి మహాస్థానమనకొక హామ్యమును నిర్మించితివా? చచ్చుచుగదానివీడి ఉచ్చము నాసించుట హెచ్చుతినమా? యీ యోనిస్థానమెట్టిదో మీకు తెలియునా? అది కేవలము విషన్వరూపమా? అనునట్టిభావమును శ్రీకృష్ణుడు వెల్లడింపదలచి తేలుముక్కు విషము, అంతయు మహాస్థానమననిండ్రించి భక్తుని నిద్రనుండి మేల్కొల్పెను. అంత ప్రకృతియందలి దోషములను భక్తుడు గ్రహించి యెంతకాలము నుండియో యీటుల ప్రకృతికిం జిక్కియుంటినని విలపించుచు నేమియుందోచక నేడ్చుచు పరుగిడుచు దైవమా నీనేదిక్కని భజించుటఁజూచి భగవంతుడగు శ్రీకృష్ణుడు, భక్తుడిక బాగుపడుననెడి యాశచే నవ్వుచుండెను. యిది విహితమేయగును.

యీపద్యములచే గోపికలు, మీబిడ్డగంచివాడా మని, యశోదతో విన్నవించినటుల బాహ్యార్థమున గోచరింపచుండెను, ఏవాక్యములచే శ్రీకృష్ణుడు మంచినాడుకాదని ప్రబోధింపబడనో, అదే

వాక్యము స్వరభేదముచే గ్రహింపగలిగినప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు మహాత్ముడని యర్థమునుచున్నది. గోపికలు స్వరభేదముచే సంతరాధామున శ్రీకృష్ణుని భగవంతునిగా యశోదకు తెలియజేసిరి. ప్రేమాతిశయముచే భర్తను హానినముచేయుట స్త్రీలకుస్వభావముగాన స్వరభేదము ననుసరించి శ్రీకృష్ణుడు దుడుకువాడని యశోదకు తెలిసిరి.

పద్యము. బాహ్యధాము. అంతరాధాము.

ప॥ చిన్ని కుమారుండె యితడు శీతాంశుముఖ

బా॥ యితడు బాలుడుగనుండేనేకాని, కొంటెవాడు స్త్రీబాలుడు

అ॥ చిన్ని కుమారుండె బాలుడుగా నుండినను అల్పదామహాత్ముడు

౨ ప॥ నీబిడ్డకువలువ దెచ్చెనెలతుకతగునే

బా॥ స్త్రీయొక్కగుడ్డ నవహరించుట నీబిడ్డకుతగునా? మువ్వూటి కిరగదు:—

అ॥ నెలతుకతగునే నీబిడ్డకుబ్రహ్మముగనుక అజ్ఞానవస్త్రమునపహరించెను. ఓయశోదా యీమహాత్కారముచేయుటకు మీబిడ్డదే తగునే, యితరులకలవిగాదు.

౩ ప॥ అప్తయీముద్దుకుర్రడల్పడె చెవునూ

బా॥ యితడు పసివాడకాదు పోకిరి

అ॥ అల్పడె చెప్పనూ—యితడు అల్పడుకాదు మహాత్ముడు

౪ ప॥ పెబడినాడిదిపినుము శిశువుపనులెల్లీ

బా॥ స్త్రీలపైపడవలెననెడి తలంపు బిడ్డలకుండదు ఇతడబిడ్డయైనచో నెలులజేయునా?

అ॥ శిశువుపనులెల్లీ—నన్ను పతిగానైకొని ధ్యానించి సేవించినవారికిఁగోడయముకలుగునని పెప్పెకిడుమికి యుపదేశించితనలో నెక్కు

ముగవ్వనెచు ఇవిశిశువుపనులుకావు పరమాత్మలక్షణములు

గ ప॥ జగములమున్నిట్టిశిశువు చదువంబడెనే

బా॥ పూర్వమేనాడైనను పసిబిడ్డయిటుల జేసెనని వినియుంటి
మా? ఇతడు నన్నుదగినవాడుకాదు.

అ॥ పూర్వముగములందు భగవంతుడు శిశురూపము ధరించి వే
దాంతతత్వమును యుపదేశించునటుల మనముచదివి యుండలేదు
నేడుగదా గర్భమున శిశువై జన్మించిమనల నుద్ధరించుండెను.

ఓ ప॥ వెలుచునదిపజవనగుట విహితమెనాధీస్

బా॥ గుడ్డపీడెనని దుఃఖించు స్త్రీనిజూచి నవ్వుచుండుట నీబిడ్డకు
విహితమా?

అ॥ భక్తుడి బాగుపడగలడని శ్రార్యముకలిగిన వెంటనే యీబా
లబ్రవ్వుము (చాలకృష్ణుడు) సంతసించుట, ఓత్సాహ! విహితమెచుమా?

గోపికలు పరిక్రమచే శ్రీకృష్ణునిగూర్చి యహోహోహోహోనను
గమాడ్లుడినపుడు, తనపుత్రుడు హేళనమునకుంచగినవాడు కాబాల
డని యీకి దిశ్యముచే పవిత్రచక్రమును భ్రమించెను

క॥ చమ్మవిడచిచనడిట్ట బ॥ నెన్నడు బారుగిండ్లతోడ బ॥ అగడుకే
ఓం॥ గన్నులు దెరివనిమాయా॥ చిన్నికుమారకుని అర్పణేయం
దగునే॥

గోపికలారా కృష్ణుడు వ్యభిచారికాడు, ఏలన, నోరచుబాలుడు
కేవలము పసివాడు నావద్ద చనువాలైత్రాగుచుండును గృహముపడిని
మఱియొక చోటునకు వెళ్లుటకు సవర్ధుడుకాదు, తనగోదయో కావ
లయునని యాశించి తత్ప్రాప్తికైకన్నులనైనదొవడు ఇట్టిచిన్నిశిశువు
దూఱుటతగునా, యని, యహోదగోపికలను కోపించెను. గోపికలు
శ్రీకృష్ణుని భగవంతునిగా దలచి తమయభిప్రాయమును పూర్వపద్యము

చెయ్యశోదకు విన్నవించిరని, మనము గ్రహించితిమేని, యశోదయొక్క ప్రత్యుత్తరముగూడ, శ్రీకృష్ణుడు భగవంతుడేయనీ, సూచించునదిగానుండవలెను

యశోదయొక్క ప్రత్యుత్తరము.

గోపికలగామీరు చెప్పినది వాస్తవము. మీరుపరమభక్తులగుటచే, భగవత్కృష్ణతత్త్వము గ్రహింపగల్గితిరి. బ్రహ్మమనర్వాదావేదములచేతలియబడుచుండును. వేదములులేనపుడు దేవుడులేడనియే, లోకముగ్రహించును. దేవునియొక్క నివాసము వేదములందేయని వాదింపవచ్చును. వేదము కాండర్వయాద్యైకము. ఆకాండర్వయమే, స్తనద్వయము. బ్రహ్మము వేదమునువిడిచి యుండడని, చెప్పితిమేని చన్ను విడచి చుండని యర్థమగుచున్నది కనుకనే బ్రహ్మమనావ్యక్తములు త్రాగుచుండెను. “(సన్నివిష్టంబ్రహ్మ)” “నహనానాక్రికించన” యనెడి ప్రమాణములచేబ్రహ్మము, తిప్పలోకమునమఱియొకవస్తువులేనే లేదని, సిద్ధాంతమగుచున్నది. ఈసమస్తబ్రహ్మాండములు దేవునియొక్క గృహములే, వానియొకని గృహమిండినపుడుగదా. బ్రహ్మము పౌరుషినికి వెల్లగల్గును. ఎపుడునుస్వగృహమునందే వసించుచున్నాడనుటతథ్యము. సర్వలోకములను తనగర్భమునందిమిచ్చుకొని యున్నదేవుడు, తద్రక్షణము లో జూపుకలవాడై, గర్భగోళమును కీర్తింబుజూచుండవలెనేగాని, కన్నులుదెరిచి బాహ్యమందేమేమి యుండెనని చూడమొనరిడడు. దేవుడందరికి సర్వవాడియ్యు, పుత్రవాక్య్యునిచే, విజ్ఞులై వతింతురును. అట్టిబ్రహ్మమును గుఱించిన మీరు, ఎక్కువైతిగలనని వణింతుట తగియేయున్నదని యశోదః “ఆవ్యసయందగునే” యనెడివాక్యముచే, మీరునుడివినిది తగునే అనిగా తగియున్నది సమాధానమిది.

తే! అన్యమెటుగడు తనయంతనాడుచుండు । మంచివాడీత
డెగులు । మానంపురామలార త్రిలోకాభిరామలార । తల్లులార
గుణవతీమతల్లులార!

లోకమున బ్రహ్మముకంటె నన్యపదార్థములేదుగాన, కృష్ణున
కన్యచింతనములేదు. “ఆత్మకావస్తుకాన్తృహ” యనెడిప్రమాణముచే
నిత్యతృప్తుడగు భగవంతుడు, తృప్తినిమిత్తము మరియొకవస్తువుచే
నాడుకొనుట యసంభవము. అందుచే, నీబాలుడు తనలోనే తానా
డుకొనుచుండును. సమస్తజీవులుమోహోద్భవము యత్నించుటకై తగి
నంతటిశక్తి దేవుడొసంగియుండెగాన, నితడుమంచివాడు. ఆశక్తిని
జీవుడు దుర్వినియోగము చేయుచుండుటచే, దేవుడు చెడ్డపనులు
చేయుచుటకు కారణు, డగుచున్నాడనెడి దుర్వాదములు సేయుట
మాత్రము, మీరెన్నడును బూనవలసి, యశోదబ్రహ్మలక్షణమును
గోపికలకు మాటినూటికి బోధించెను. తనవిడ్డనుగూర్చి గోపికలు
చెడ్డగామాట్లాడిరనెడి యభిప్రాయమును, పైపద్యములచే యశోద
గ్రహించినదైనచో, గోపికలనుగూర్చి నీతిబాహ్యముగ మాట్లాడ
వలసియుండును. గోపికలు శ్రీకృష్ణుని పరబ్రహ్మముగాగ్రహించియే
మాట్లాడెనని, యశోదశిష్యునించి వారిస గుణమునకును భక్తికిసమెచ్చి,
త్రిలోకాభిరామలార! తల్లులార! గుణవతీమతల్లులార! యనిసంబో
ధించెను. తనవిడ్డనుదూషించిన గోపికలను, గుణవతీమతల్లులారయని
సంబోధించుట, కేవల మసమంజసమని బుద్ధిమంతులు గ్రహించ
వచ్చును. యశోద గోపికలను సుగుణ మణులనుగా పిలుచుటచేతనే,
శ్రీకృష్ణునిశుద్ధ చారిత్రమువెల్లడియగుచున్నది.

10828

